

**HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Vyslovení neplatnosti součásti státní zkoušky „obhajoba diplomové práce“, na základě stanoviska přezkumné komise, že obhájená práce není původní a jde o plagiát.

Po provedených řízeních vydal rektor Univerzity Karlovy rozhodnutí č. j. UKRUK/10207/2018-4, že součást státní zkoušky, obhajoba diplomové práce s názvem „Rané křesťanství a jeho zobrazení trojjediného boha“ konaná dne 26. 9. 2017, je neplatná.

Dnem, kdy rozhodnutí nabylo účinnosti, pozbyl účastník řízení vysokoškolského vzdělání získaného studiem daného studijního oboru a akademického titulu magistr. Dále pozbyly platnosti vysokoškolský diplom a dodatek k diplomu.

Declaration of the invalidity of the section of the state examination “thesis defence” based on the review committee’s opinion that the defended work is not original and constitutes plagiarism.

Following the proceedings, the Rector of Charles University issued a decision, ref. no. UKRUK/10207/2018-4, stating that a section of the state examination, defence of the thesis entitled “Earl christianity and vizualization trinity of Got” held on 26 September 2017, is invalid.

On the day the decision became effective, the participant in the proceedings surrendered their higher education degree obtained by studying the specific area of study and the academic title of Master. Moreover on that day, their university diploma and diploma supplement became invalid.

Posudek diplomové práce

Téma: *Rané křesťanství a jeho zobrazení trojjediného Boha* (Praha 2017)

Autor: Bc. Jiří Činátl

Vedoucí práce: Jiří Lukeš, Th.D. (katedra biblistiky a judaistiky HTF UK)

Formální kritéria a popis práce: Diplomová práce, předložená na katedře biblistiky a judaistiky HTF UK, splňuje všechna formální kritéria stanovená pro vypracování diplomových prací na UK v Praze. Diplomová práce obsahuje „Prohlášení“ o samostatném vypracování, „Anotaci“, „Klíčová slova“ i „Obsah“. Za textovou částí práce následuje „Bibliografie (str. 81-84), „Seznam obrázků“ (čítající 20 položek, str. 85) a anglicky psané „Summary“ (str. 86-87). Bibliografie obsahuje tituly české, anglické i německé, autor využívá elektronické zdroje, avšak zcela vynechává odborné žurnály a encyklopedie věnované dějinám umění, jakož i obecná kompendia zaměřená na umění.

Práce je kromě „Úvodu“ (str. 7-9) a „Závěru“ (str. 79-81) strukturována do pěti kapitol (jež mají další pododdíly): „Vymezení pojmů“ (str. 10-16), „Rané křesťanská církev“ (str. 17-19), „Zobrazování postav v raně křesťanském umění“ (str. 20-30), „Symbolické a reálné zobrazení Trojice“ (str. 31-36), „Trinitární ikonografie od svého vzniku do počátku 11. století“ (str. 37-78). Součástí práce je dvacet barevných vyobrazení zkoumaných obrazů.

Jazyk práce: Práce je psána kultivovaným jazykem se zapracováním odborné terminologie s pestrými výrazovými škálami. Horší je to však s pravopisem, neboť práce obsahuje několik hrubých pravopisných chyb týkajících se neshody přívlasku se jménem, chybí tečky za řadovými číslovkami či zkratkami, správně nejsou na některých místech ani velká písmena a místy se objevuje neodpovídající pád koncovek. Finální jazyková korektura práce by dílu prospěla!

Obsah práce, její cíle a hodnocení: Hodnotit práci Jiřího Činátla není snadný úkol. Dá se o ní prohlásit, že je k tématu, autor je problematikou zaujat a bezesporu má interpretační schopnosti. Během psaní svého díla se však nedostavoval na konzultace a práci nezaslal v dostatečném časovém odstupu od termínu odevzdání ke kontrole školiteli. Řada chyb mohla být odstraněna, práce mohla mít jinou strukturu a lépe propracovanou část metodologickou i věcnou. Samotný název práce autor rozšířil až do 11. století, kdy už se o „raném křesťanství“ rozhodně hovořit nedá. Samotná práce obsahuje pasáže, jež jsou plné věcných chyb, jakož i pasáže, které jsou interpretačně zajímavé a svědčí o pílí a zaujetí autora.

Úvod práce je napsán v esejistickém stylu a přitahuje pozornost čtenáře, neboť vzbuzuje dojem „multidisciplinarity“ s jakou autor k pojednání problematiky přistupuje, což lze hodnotit pozitivně. Záhy se však v následujících kapitolách projeví, že autor, který do řady pomocných disciplín (ve vztahu k teologii) nahlédne, v nich rozhodně není doma. Pozitivně lze hodnotit první kapitolu práce, která se pohybuje na rozmezí religionistiky a kognitivních oborů, v níž dává autor najevo svůj rozhled a potřebu komplexního přístupu k interpretaci zobrazení posvátného. Chybí zde však díla M. Eliadeho, J. Waardenburga, B. Gladigowa či jiných religionistů, která by postavila na jiný základ definování náboženských tvrzení a premis ve vztahu k předmětům a vnímání posvátného (str. 10-16). Obdobně to je s definováním *symbolu*, kde autor vstupuje do řecké etymologie pojmu, ale vlastní řecký význam pojmu

(„znamení, odznak, známka...“) nezmíní. Korektní není ani význam pojmu *ekklésia*, který nabírá význam „veřejná shromáždění“, ale primárně se skládá z předložky a slovesa s významem „povolat z“, povolat odněkud, přičemž se užívá ve sféře sekulární i církevní. Lépe je termín překládat jako „shromáždění lidu, sněm, obec, církev“. Práce, ač je podaná na katedře biblistiky a judaistiky HTF UK, nesměruje k oblasti *Wirkungsgeschichte* a biblistiky se v podstatě netýká. Z tohoto důvodu se mohu vyjádřit toliko k určitým aspektům díla.

Tam, kde se autor věnuje otázkám Nového zákona, je práce nejslabší. Kapitola druhá by měla být zcela přepracována, neboť obsahuje řadu spekulací, nepodložených tvrzení a věcných chyb. Problematické je, jak si autor představuje helenizaci (str. 17). Židé byli již v době před Hasmoneovci velmi helenizovaní, a to zejména horní vzdělané vrstvy, které dávaly své syny na studia do gymnasií, jež existovala na území Palestiny v prvním století před Kristem i po Kristu. Důkazem je také vznik Septuaginty a využívání čilého obchodu (jenž se týkal i jeruzalémských kněžských vrstev) s okolním (pohanským) světem. V době Ježíšově těžily široké židovské vrstvy (nejen saduceové a šlechta) z výtěžků předchozího vývoje v oblasti kultury i užívaných „technologií“. Řada náboženských příkazů či zákazů a jejich výklad (včetně vztahu k pohanům) byly předmětem rabínských debat, které umožňovaly zachovat identitu, ale i být věrným Židem se vztahem k okolnímu světu. Cílem nebylo izolovat Izrael a vyostřovat poměry s Římany. Vhodný není ani příklad s ohništěm a ohněm, který je součástí obětního systému Izraele. Velmi problematický je pohled autora na apoštola Pavla. S větou (str. 18): „Díky vlivu apoštola Pavla se centrum křesťanství přesouvá do Říma a univerzálním jazykem se stává řečtina, potažmo později latina.“ naprosto nelze souhlasit! Pavel píše svůj list do Říma obci, kterou nezaložil a zřejmě ji před psaním listu ani nenavštívil. I po Pavlově smrti je křesťanství v Římě silně vázáno na synagogu a kromě Říma existuje řada významných obcí v Malé Asii, ale i na jiných místech dnešního Řecka, Makedonie a Severní Afriky. V centru dnešního bádání stojí otázka, zda Pavel vůbec zamýšlel samostatnou církev, odtrženou od Židovstva, založit (viz P. Eisenbaum, M. Zetterholm, F. Ábel a další). Dějiny rané církve by bylo v rámci této studie nutné zpracovat zcela jinak, což se týká i pohledu na apoštolský koncil (str. 18). Kritizovaná kapitola však čítá toliko tři strany a v celku práce je okrajová. Ač autor hodlá zpracovat umění raného křesťanství, horizont se mu značně posune a zpracovávaná epocha se týká převážně třetího až jedenáctého století. Pro své analýzy vybírá autor významná díla, jež jsou v něčem přelomová či interpretačně zajímavá. Zapojuje svou invenci, kromě deskripce se pokouší vstoupit do diskuse a nabízí vlastní pohled na věc. Obrazová příloha je kvalitní a je tedy možné s autorem do určité míry polemizovat či souhlasit.

Jelikož nejsem odborník na pojednávanou problematiku, která se týká převážně dějin křesťanského umění či ikonografie, mohu vyjádřit svá stanoviska jen omezeně. Týká se to i tvrzení autora: „O tom svědčí i fakt, že do 3. stol. n. l. nenalezneme u apologetů ani Církevních otců potřebu k vyjádření se ke křesťanskému umění jako takovému.“ Tyto aspekty práce musí posoudit patrolog (a některé dogmatické konstrukce přenesené do umění by vyžadovaly stanovisko systematická).

Řada autorových rozborů a postřehů má svou hodnotu a je vhodné je pozitivně ocenit (např. str. 41-44, 52-56). Studium patřičné literatury v angličtině i němčině svědčí o autorově snaze věc kvalifikovaně zpracovat a o problematice se poučit. Zda se to autorovi podařilo, bude muset posoudit komise u obhajoby práce.

Hodnocení a klasifikace: Autorova práce obsahuje pasáže vyložené špatně, ale i velmi kvalitní. Z hlediska objektivit by bylo velmi žádoucí, aby v komisi u obhajoby zasedal také

patrolog či církevní historik se vztahem k umění a ikonografii. Jejich hlas by měl být pro obhajobu této diplomové práce zásadní. Vzhledem k chybám nelze práci hodnotit lépe než **dobře**, a to až po konzultaci s církevním historikem (nebude-li mít vážné námitky). Hodnocení práce je tedy otevřené a bude nutné, aby o známce rozhodla komise.

Dne 31.8.2017 v Praze

Jiří Lukeš